

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 85 (3247) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Antonescu román államfő

kétnapos látogatása a Fűhrer főhadiszállásán

A megbeszélésen Ribbentrop külügyminiszter és Keitel vezértábornagy is résztvett. Bulgária esetleges háborús beavatkozására készítik elő a közvéleményt

Német és magyar különleges légierekek sikeres tevékenysége a keleti arcvonal valamennyi szakaszán

Berlinből jelentik: (MTI) A Fűhrer főhadiszállásáról jelentik a Német Távíratj Irodának:

Hitler vezér és koncellár április 12-én fogadta Antonescu tábornagy román államvezetőt, aki kétnapos látogatást tett a Fűhrer főhadiszállásán. Az általános politikai helyzetéről, a bolsevizmus, valamint a vele szövetséget kötött angol-amerikai plutokrácia elleni közös harc kérdéseiről folytattak megbeszéléseket, amelyeken Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és Keitel vezértábornagy a véderő főparancsnokságának főnöke is résztvett. A megbeszéléseket a német-román barátságának és a háromhatalmi szerződésben szövetséget kötött nemzetek megrendíthetetlen harci közösségének szelleme hatotta át. A Fűhrer és Románia államvezetője újból kifejezésre juttatták azt a szilárdan eltökélt szándékukat, hogy az Európa ellenségei elleni harcot rendületlenül, valamennyi erőik latbavetésével, a háromhatalmi győzelemig folytatják. A román nép a tengelyhatalmakkal vállvetve a végső győzelemig folytatja a harcot és az Európa felszabadításához való történelmi jelentőségű hozzájárulásával megteremtí a román nemzet jövőjének biztos alapját.

Bulgária teljes elszántsággal néz szembe minden veszéllyel

Szofia. (MTI.): A bolgár sajtóban az utóbbi két hét folyamán több vezércikk és magyarázat látott napvilágot, amely előkészíti a közvéleményt a háborús feszültség növekedésére és Bulgária esetleges bekapcsolódására az eseményekbe. Valamennyi cikknek közös jellemző vonása, hogy a leghatározottabban hangoztatja Bulgária elszántságát a veszéllyel való szembenézésre és feltétlen elszántságát a védekezésre a tengelyhatalmak oldalán.

A német-román tárgyalások szoros összefüggésben vannak a Hitler-Mussolini találkozóval

Bukarestből jelentik: (MTI) Antonescu tábornagy, román államvezető, szerdán visszaérkezett Bukarestbe.

Berlinből jelentik, hogy a Wilhelmstrasse illetékes körei szerint a német-román tárgyalásoknak a Hitler és Mussolini között lefolyt megbeszéléssel való kétségtelen összefüggése alapvető jelentőségű. Ha a Wilhelmstrasse ille-

telékes körei még azt is nyomatékosan kiemlik, hogy Németország és Románia nemcsak a Szovjet, hanem az angol és amerikai szövetség ellen is közösen harcol, akkor nem is kell további részletekbe bocsátkozni, mert ezzel mindent elmondottak, aki a román kormányfő németországi látogatásával kapcsolatban elmondható.

A keleti harctér valamennyi szakaszára kiterjesztette tevékenységét a német légiere

Berlinből jelentik: (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harctérről:

Minél inkább akadályozza az árvíz és a fokozódó eliszaposodás a földi harci tevékenységet, annál élénkebb lesz a német légierekek tevékenysége, amely április 13-án kiterjedt a keleti harctér valamennyi szakaszára. Különösen élénk volt a tevékenység az északi részen, ahol a repülőgépek szempontjából ki-

váló időben a német zuhanó és harci repülőgépek, valamint vadászbombázók és bombázók nagy kötelékei súlyos csapásokat mértek a Halász-félsziget mentén levő Motovszkij öböl felől egészen a Pola félsziget felé levő Kandalaksa öböl felé a bolsevisták szállítmányaira és közlekedési berendezéseire. Mindenhol nagy károkat okoztak. Az öbölben egy 2000 tonnás szállítóhajó 8 bomba ért, úgy hogy percek alatt el-

süllyedt. Hasonló nagyságú két további megrakott hajót olyan súlyosan megrongáltunk, hogy elvesztésükre számítani lehet. Murmanszk kikötőjében, valamint vasuti berendezésében bombasorozatokat nagy területen hatáson kívül működtek a repülőgépek. Vonatokat siklaltak ki és az okozott tüzek is sok vonatot elpusztítottak. A szovjet kétségbeesett, de hiábavaló harcokban vadászrepülőgépekkel szállt szembe a tömegesen harcbavetett német gépekkel. A szovjet gépek túlnyomórészt angol és amerikai gyártmányúak. A bolsevisták nem tudták megakadályozni, sőt komolyan zavarni sem a német bombázók pusztításait, ellenben rendkívül nagy veszteségekkel kellett megfizetniük vadászrepülőgépek harcavetését. Csak a Murmann-arcvonalon a bombázógepeket védelmező német vadászok, vagy közvetlenül maguk a harcigépek 24 darab szovjetgépet lőttek le. Leningrádban éjjel-nappal támadtuk a fegyvergyárakat,

vasuti forgalmat, csapatfedezékeket, kényszerített állásokat. Német vadászok összesen 15 szovjet csollagos vadászgépet lőttek le. Az Ilmen-tótól délre gyors német harcigépek szétugrosztottak két nagy szovjet menetoszlopot, amely a csapatok leváltására indult. Amikor a robbanóbombák már érzékeny részeket vágtak az oszlopokban, a szétfutó csapatmaradványokat alacsonyán leszállva, géppuskázták. Az arcvonal valamennyi szakaszán német és magyar különleges légierekek igen jó eredménnyel folytatták nagy területen bármadásaikat a bolsevisták nagy harcátér közelében végrehajtott csapatmozdulatait, pótlása, gyülekezőhelyei, fedezékei, vasutai és kirakodópályaudvarai ellen.

A bolsevisták 13-án 54 gépet vesztettek, amelyek közül a légelhárítás 6 gépet lőtt le. A német és szövetséges légihaderő vesztesége csak két gép volt.

Olasz hivatalos jelentés a marethi csatáról

Rómából jelentik: (MTI) Szerdán délután 13 nyomtatott oldalra terjedő hivatalos jelentést adtak ki a marethi csatáról és a Mareth-Akarit közötti hadműveletről. Egyebek között megállapítja a jelentés, hogy március 17-én éjjel erős tűzérzési tűz után a 8-ik brit hadsereg egyrésze támadást intézett a Mareth vonal ellen, egyidejűen a másik rész jobbszárnyunk bekerítésére tört előre. 6 napi erős harc után sikerült az ellenségnek bizonyos előnyöket elérni, amelyek azonban nem állottak arányban emberben és hadianyagban szenvedett veszteségeivel. Az olasz hadsereg, amely eddig helyi ellentámadásokkal lépett fel az ellenség ellen, most az ellenséges főerőket a vonalaink közé nyomuló ellenséges csapatoktól és így sikerült egyideig a dél arcvonalon uralnunk a helyzetet. Amikor a tengelyek minden erejét latba kellett vetniük a tuniszi déli arcvonalon, első hadseregünk parancsot kapott a visszavonulásra, de előtte győzelmesen befejezte ezen a szakaszon a folyamatban levő csatát. Az első hadsereg a visszavonulást bámulatos taktikai ügyességgel hajtott végre és ugyanakkor feltartóztatta az El Hama felé felvonuló ellenséges

csapatokat. Az ellenség a tengelycsapatoknak ügyesen végrehajtott műveletei következtében elvesztette szállítóeszközöknek egy részét és nem bírt a tengelycsapatok nyomában maradni. Március 31-én a hátrvédeknek az akaritj vonalak mögé való visszavonulásával a hadmozdulatok befejeződtek. Az ellenség esekély területnyereségre tett szert és párezer foglyot ejtett.

A 8-ik hadsereg, amelyet 34 hónapja látnak el mindenfelől hadianyaggal és embertartalékkal, a marethi és az azt követő csatában kudarcot vallott.

Erre mind az angol miniszterelnök, mind a Times cikke utalt, kiemelve az olasz csapatok ellenállásának jelentőségét. Az olasz csapatok parancsnoksága a tengely elegendőnek látszó ereje alapján javaslatot tett az ellenállás folytatására. A tuniszi haderők főparancsnoksága azonban, egyéb meggondolások miatt, elrendelte a visszavonulást, amit aztán a legnagyobb rendben tettek meg. Az első hadsereg emberben és hadianyagban súlyosan meggyengülve néz elébe az újabb eseményeknek és el van tőkélve, hogy kötelességét a végsőkig teljesíti.

Milyen nemzetiségi középiskolák működnek Magyarországon

Emelkedett szellemben oldja meg kisebbségi kérdéseit a Kárpát-medence vezető népe

Magyarországon a kisebbségek minden ügyét egészen más szemmel nézik, mint bármelyik olyan államban, amelynek Trianonban magyar kisebbségeket juttattak. A különbséget körülbelül azzal lehet érzékelteni, hogy Bukarestben például akadt néha egy-egy olyan bátor publicista, aki a magyar ügy mellett szót mert emelni, legalább annyira, hogy igazságos elbánást sürgessen számára, vagy például Prágában volt cseh bírálója a cseh népszámlálásnak, amely a magyarországi és a többi kisebbségek lélekszámát tudatosan meghamisította, — bár olyan átlátszóan, hogy még azt is meg lehetett mondani, melyik kisebbségnek melyen hányadát melyik „uralkodó” elem számára szakította el, — azonban Budapesten nem akadt publicista arra, hogy bármilyen kisebbség elnyomását, jogaitban való megrövidítését merné követelni. Ez olyan mélyen ellenkező a magyar szellemben, hogy teljességgel elképzelhetetlen. Ha a magyar ifjúság és a magyar sajtó állandóan olyan rendkívül nagy figyelmet szentel a kisebbségi kérdéseknek, — nemcsak a szűkebb magyar határok között, de az egész Kárpát-középhegységben, sőt az egész Kárpát-medencében, — akkor ez mindig azért történik, mert a magyarországi él az a hivatástudat, hogy a Kárpátok övezetének rendkívül vegyes nyelvterületén összekötőkapocs-ként szerepel immár ezer év óta és hogy ugyanezzel a hivatással kell még nagyon sokáig megfelelnie.

A legjobban mutatja a kisebbségek jogainak tisztelgetését például a kisebbségi középiskolák sorozata, amelyek Magyarországon fennállnak és zavartalanul működnek. Anélkül, hogy teljességre törekednének, felsoroljuk a következő ilyen középiskolákat:

Német iskolák

A németeknek Besztercén olyan gimnáziumuk van, amelyet még a XVI. században alapítottak, Apatinban, Budapesten, Pécsen, Szászrégenben. Ujverházson működnek még német gimnáziumok a Budapesten keltt is, mert itt a birodalmi németek is fenntartanak egy gimnáziumot. A budapesti másik német tannyelvű gimnázium 1940-ben alakult meg egy osztállyal és három tantervvel, a következő tanévben már egyszerre négy osztály nyílt meg, összesen 248 tanulóval és a tantervük száma kilencre emelkedett. A gimnázium célkitűzése, hogy tanulóit „népi-német” szellemben nevelje, önképzőkörük pedig a német nyelv és irodalom ápolására alakult. A budapesti birodalmi német (Reichsdeutsche Schule) iskolának 4 elemi és 8 középiskolai osztálya van, érettségi bizonyítványa egyformán érvényes a magyar és birodalmi főiskolákra és egyetemekre. Az ujverházsi német középiskola 1908-ban alakult, 1920-ban a szerb kormány lefoglalta a saját céljaira és szerb tannyelvűvé tette és csak 1940-ben adta vissza. Az intézménynek ma 21 tanára és 401 növendéke van. A szászrégeni gimnázium most 31 osztályos. Ennek az iskolának jellegzetessége, hogy az egész környék minden nyelvű, — német, magyar,

román — ifjúságának volt közös tanulási helye, anélkül, hogy ebből bármelyik nemzetiségnek is vesztesége lett volna.

Román és szlovák iskolák

A román középiskolák közül a kolozsvári a naszói és a nagyváradai állami gimnázium román tagozatának együtt 1400 növendéke van. A kolozsvári gimnázium maga 600 növendéket tanít. Ez egészen új intézmény, most folytatja második tanévet. Miután a románok irgalmatlan „népvegyelemzést” folytattak a magyar iskolákban, a kolozsvári román gimnázium értesítődjében talán reájuk is meglepően hatnak azok a román helyesírással írt magyar családnevek, mint: Covaciu (Kovács), Fodor, Haragos, Horváth, Kiss, Péter, Silaghi

(Szilágyi) és így tovább, hosszú sorban. A naszói román gimnázium ma már 78-ik évében van, növendékeinek száma 467.

A szlovákoknak két fontos gimnáziuma a kassai és a nagyváradi állami gimnáziumok szlovák tagozatai, a ruténeknek Huszton, Munkácson és Ungváron tart fenn középiskolát a magyar állam. A hatalmas, modern huszti intézetnek 700 növendéke van ezek között 105 magyar fiú is tanul. Az ungvári gimnáziumnak 12 osztálya van és 451 növendéke, Munkácson 15 osztályban 768 rutén növendék tanul.

A magyarországi szerbeknek is megvan a középiskolai oktatásra a lehetőségük az újvidéki két gimnáziumban és a zombori harmadik középiskolában, amelyeket csaknem ezerháromszáz fiú és leány látogat.

Nagyértékű ékszereket és ruhaneműket lopott egy agyafurt tolvaj

Ebédelt, megfürdött a „jövendő rokon”, azután kifosztotta a lakást

Nagyvárad, ápr. 15. Kellemtelen meglepetést okozott dr. Márton János Szent János utca 41. szám alatti lakosnak egy jól öltözött fiatal ember, aki megjelenése alkalmával dr. Mártonéknak úgy mutatkozott be, mint jövendőbeli rokona. Ennek igazolásul fényképeket mutatott fel, amelyekben a vendéget fogadó urinő örömmel ismerte fel egy távoli városban lakó unokatestvérét.

Az új rokonjelöltet dr. Mártonné megébédeltette és miután vendége fürödni

szándékozott, rendelkezésére bocsátotta a fürdőszobát, megjegyezve, hogy el kell távoznia hazulról, a kulcsot azonban a lábtörő alá tegye, ha esetleg eltávozik.

A vendég valóban eltávozott, de magával vitte a lakásban talált pénzt, ékszereket és ruhaneműt is, mintegy 1500 pengő értékben.

A tolvaj betartotta az utasítást és a kulcsot eltávozása után a lábtörő alá tette...

Bárány a Farkasokról

— Hozzászólás egy „nagyon” igazságos kritikájához —

Kaptuk az alábbi levelet egyik kedves olvasónktól:

„Milyen tisztelt Szerkesztő Ur! Sohasem foglalkoztam írással. Egészen más a mesterségem. Most is nehezen adtam fejemet az írásra. Mert nem olyan egyszerű ám beleavatkozni az irodalomba. Szerkesztő Urnak könnyen megy ez, de magamfajta ember százszor is leteszi a pennát, míg egyszer rászánja magát valamilyen írásműre. Különösen a kritikussal nem szerettem soha kikezdeni. Pedig volt már úgy gyakran, hogy egészen más volt a véleményem, mint a kritikusoké. De ilyenkor még a gondolatomat is lehangfogóztam, ne hogy megtudja valaki forradalmi szándékomat.

Most azonban félretettem minden féltékenységet és írok. S azt is megmondom, hogy mi késztetett az írásra. Szerdán este megnéztem a Szigligeti Színházban Csurka Péter „Farkasok” című szindarabját. Megnéztem és tetszett. Csak azon esodálkozom, hogy olyan kevesen voltak már a második előadásán is. Vajjon miért? Kezembe vettem a lapokat és elolvastam a bemutatóról írt kritikákat. Bizony egy kivételével kemények voltak. Azt nem merem mondani, hogy igazságtalanok. Az igazságtalanságnak, vagy igazságosságának ugyanis igen sok fokozata van s Szerkesztő Ur

bizonyára ismeri azt a latin jelölvet: *Summum jus — summa iniuria*. Én azt is elismerem, hogy a kritikának keménynek kell lenni — bizonyos mértékig, mert csak így teljesítheti hivatását. A sablonos dicsőítőnek sohasem voltam híve. De Csurka Péter darabjáról nem kellett volna olyan kritikát írni, mint amilyen a bemutatóról megjelent.

Kedves Szerkesztő Ur! Én teljesen gyanútlanul, minden előítélet nélkül ültem be a nézőtérre: Csurka Pétert sem ismerem. Könyveit, novelláit sem igen olvastam, bár ezeket a kritikus nagyon dicséri. Egyszerűen néző voltam, közönség. Figyeltem és őszintén megmondom: tetszett a darab. Nem jelenti ez a megállapítás azt, hogy nem találtam az előadás menetében kifogásolni valót. A darabban is akadt és a szereplők is vétettek. De melyik darabban nincs és hol van az a Színház, ahol minden kifogástalan? Én azt gondolom, hogy nekünk sohasem szabad megfélemlkezni két dolgról: Nagyváradon vagyunk, a korlátolt lehetőségek klasszikus hazájában s amint önkönl is annyiszor olvastam — talán éppen a kritikusok tollából — országos darabhiányban szenvedünk. Hányszor hoznak sokkal rosszabb darabokat Budapestre, amelyek százszáz

Mozik műsora:

APOLLÓ: Anna-Mária.
BELVÁROSI: Bob herceg.
KORONA: Muzsikussal lelkék.
CASINO: Stan-Pan és társai.

riákban futnak odafönt? Mi be vesszük ezeket csak azért, mert itt, vagy ott nagy sikerrel ment. Mérjük ezekhez hozzá Csurka Péter darabját s azonnal másképpen fogunk itélni az egész ügyről.

Nem akartam ellenvéleményt támasztani, de meg kellett mondanom, hogy Csurka Péter darabját másképpen kellett volna fogadni.

Levelem esetleges leközléséért fogadjon Szerkesztő Ur szíves köszönetemet.

Őszinte tisztelettel:

„Bárány.”

A levelet, mint érdekes véleményt és hangot a ezinházlátogató közönség köréből, egész terjedelmében leközlöttük. Jó lenne, ha több ilyen hozzászólással még jobban megvilágíthatnánk az egész kérdést. Hozzászólásokat tehát nagyon szívesen közlünk.

Rövidesen megkezdik a Hungária-terasz új építését

Nagyvárad, április 15. A Rimanóczy-alap felügyelő bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen mindenekelőtt a terrasz kérdéssel foglalkoztak. A vendéglő és kávéház bérlőjével kötött szerződés értelmében ugyanis a terraszt az alapnak kell rendbehozni. A bizottság elhatározta a munkálatok azonnali megkezdését. A terrasz aszfaltburkolatát felszedik és cementtalappal mozaikburkolatot készítenek helyette. Már meg is érkeztek a mozaik-minták világos pirosas kövekkel. Kerítés nem fogja elzárni a terraszt a Bémer-térről, hanem helyett kőoszlopokat építenek, amiket virágok fognak díszíteni.

Papp Lajos ezután jelentést tett a Rimanóczy-szálloda és fürdő működéséről, illetve üzletmenetéről. Az eredmény igen szépnek mondható. A felügyelő bizottság a polgármester indítványára elhatározta, hogy hétfőn szemlét tart a szálloda és a fürdő mai helyzetének, különösen a legutóbbi időben eszközölt befektetéseknek a megvizsgálása céljából. A bizottság ennek figyelembevételével fog dönteni, hogy a szállodát és a fürdőt bérbeadják-e vagy pedig továbbra is megtartsák házi-kezelésben.

Néhány nap múlva rendelkezésre áll az epreskertti légóltalmi kórház

Nagyvárad, ápr. 15. A polgármester egy többtagú bizottsággal szemlét tartott az olasz temetőben. Megszemlélte Madách Imréné Fráter Erzsébet most rendbehozott sírját. Megállapította a bizottság, hogy a sírnak Madách Imrénéhez méltó keretet kell adni, ezért emléket állítanak ott a sír mellé padokat helyeznek.

Megtekintette a bizottság a temetőkerítést is. A kerítés déli része hiányzik s a bizottság megállapította, hogy a mai körülmények között milyen anyagból lehet itt ideiglenes kerítést építeni.

Ugyanez a bizottság megtekintette az Epreskertben a Román Nőegylet tulajdonát képezett és ma a város kezelésében lévő épületet, ahol légóltalmi kórházat rendeztek be. A kórház néhány nap múlva rendelkezésre fog állni. A másik légóltalmi kórház tudvalevőleg a Tantiók Házában fog működni.

Óriási tulerővel támad Tuniszban a 8. brit hadsereg

100.000 ágyulövet adott le az angol tüzérség és félmillió bombát dobott le angol légierő a Mareth-vonal ellen intézett támadásnál

Ankarából jelentik: (MTI) Menemedszogli külügyminiszternek az Ankarában akreditált diplomaták tiszteletére minden év tavaszán megrendezett estebéideire, az idén ezen a héten kerül sor. A külügyminiszter külön estebéidet ad a tengely diplomaták tiszteletére és külön a szövetségesek tiszteletére. A semlegeseket megosztják. A szövetséges diplomaták estebéidejé szerdán este volt, míg a tengelyhatalmak diplomatáinak estebéideje vasárnap lesz.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A kanadai rádió hallgatósága körében, mint az United Press jelenti, egy inváziós hangjáték előadása közben vakrémület támadt. A kanadai haderejebe való toborzás élénkítése közben egy hirt mondta be, amely arról szólt, hogy a japánok partra szálltak Brit-Kolumbiában. A másornak azután folytatódni kellett volna. Ez azonban lehetetlennek bizonyult, mert valamennyi rádióállomást az érdeklődők ostromolták távbeszélőn. Az adás rendezője végül kénytelen volt közölni, hogy csupán propaganda adásról van szó.

Meghiusult a britek áttörési kísérlete Medjez el Babnál

Berlin. (Interinf.) A tuniszi harcok észak-i szakaszán a brit első hadsereg nagyobb erővel áttörést kísérelt meg Medjez el Bab térségében. A brit kísérlet a tengely ellentámadásán megghiúsult, mégpedig olyan nagy mértékben, hogy Andersen kötelei most már egy helyen topognak. Pejától északra fekvő országot mentén egy zászlóaljnyi brit katonaság támadott a tengely hegyi állásaira. A támadásra haladéktalanul erőteljes ellentámadással válaszoltunk. A briteknek rövidesen vissza kellett vonulni. Egyébként itt mindkét részről a tüzérség zavaró tüzelése folytatódott. Gyors csatapultó gépek erős kötelékei mely repülésben támadták az ellenség páncélos és gépkocsi gyülekezéseit. Ennek során mozgásképtelenné tették több páncélos és több mint 20 gépkocsit. Egy légharó gépet is megsemmisítettek. Légiharcokban ezen a szakaszon két brit gépet lőttek le.

Miért kellett kiüríteni a Mareth-vonalat?

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Mareth vonalon kezdődött és folyamatban levő északafrikai harcokról összefoglaló hivatalos jelentést adtak ki. A jelentés leírja a Mareth-vonalat és megállapítja, hogy a francia tervek szerint is, amelyek sivatagi Maginot-vonalról szóltak, a Mareth-vonal feladata csupán az volt, hogy első akadály legyen a Líbia felől feltételezett olasz támadásnak. A Mareth-vonal hátránya a megkerülés lehetősége volt, ami Gabes elfoglalása után válságosra vezethetett volna. — Ugyanezekkel a veszedelmekkel az számbelileg az ellenségnek sokkal kisebb tengelyerőknek kellett szembenézni. A sok kedvezőtlen körülmény ellenére a tengelycsapatok feladatukat viszonylagos sikerrel oldották meg, amit lehetővé tett az, hogy mindenütt, ahol harcra került a sor, a legnagyobb katonai erőnyelket gyakorolták. Nem egy esetben súlyos támadásokat vezettek vissza, ellentámadásba is ámentek, kiragadtak az ellenség kezéből fontos állásokat és megghiúsították azzal az ellenség tulajdonképpeni hadászati céljának elérését.

A jelentés szerint a 8-ik brit hadsereg a legmodernebb és leghatalmasabb erőt jelenti. A gyalogság kitűnően képzett, haszciszellemtől áthatva,

felfegyverzése pedig különb, mint a világ bármely más gyalogeágáé. Az angol tüzérség kitűnő és jól felfegyverzett, az angol páncélos egységek a legjobbak közé tartoznak a világon. A vezérkarok főnökei a legtapasztaltabb

katonákból választották ki. Ezenfelül a 8-ik angol hadsereg sokszor 10.000 gépesített járművel rendelkezik, nagy tengeri és légitámaszpontja. A légierő és szárazföldi erők együttműködése bárkinek mintául szolgálhat. Az ellenség terve az volt, hogy két főtámadást valósít meg, mégpedig egyet a partiövezetben, egy másikat a déli sivatagi szakaszon. Nagyjából meg akar-

Legnagyobb óvatossággal folytatják az angolszászok az előnyomulást

Berlin. (Interinf.) Észak-Afrikában a Kairouantól északra lefolyt páncélos csata, valamint a nyugati hegyi-állások áttörésének hasztalan kísérletében elszenvedett súlyos veszteség után a brit és amerikai csapatok kedden is a legnagyobb óvatossággal és feltűnő habozással folytatták mozgulataikat. Kedden ugyszólván arra

ta ismételné el alameini kísérletét. A Mareth-vonal előtt az arcvonalátadás során néhány 1000 ágyulövet adtak le, az angol tüzérség pedig félmillió bombát dobott le az ellenség emberben és anyagban okozott súlyos veszteségeket szenvedett, hogy kénytelen volt az arcvonalátadástól elállni, csapatait csoportosították és a megkerüléshez folytatódnak. Ezzel 12 nappal késleltette a támadást. A hivatalos jelentés ezután a tuniszi csata többi szakaszát is részletesen leírja, kiemelve, hogy a tengelycsapatok minden fegyverneme milyen nagy mértékben oldotta meg a hősies helytállás feladatát a tulerővel szemben. Ezzel a hősies magatartással sikerült biztosítani a tulerővel szemben is a tengelycsapatok hadmozdulatainak tervszerű végrehajtását és az ellenséges tervek lehető hátráltatását.

szorítottak, hogy a tengely utóvéd-ek által kiürített tereprészeket szállták meg és lemondtak az utánnomulásról. A déli szárnyon amerikai csapatok előre tapogatózásai a tengely biztosító osztaiba ütköztek és így az ellenségnek egyetlen helyen sem sikerült kikényszeríteni a kívánt betekintést.

Német gránátosok szovjet erőket kerítették be a Donec keleti partján

Berlin. (Interinf.) A keleti arcvonal harcoképe nem mutat újabb vonásokat és a harci tevékenység teljesen megszűnt a tavaszi elizapozódás folytán. A kubáni hídfőnél a bolsevisták teljesen passzívak maradtak. A miusi vonalon a németek ágyúzták az ellenség árvízétől fenyegetett áll-

sait. A Donec keleti partjára előretolt német gránátosok bekerítették szovjet erőket. Kurszk térségében egy gyalogos kötelék az utóbbi két nap alatt megtisztított egy bolsevista állást. Eredménnyel zárult az Ilmentől délre is egy támadó vállalkozásunk. A bolsevistáknak itt két erő-

csoport biztosította az ellenállást. Ezeket az erőcsoportokat elpusztítottuk. A Ladoga-tó felől délre a bolsevisták megkísérelték a németeknek az utóbbi napokban elért állásjavító eredményeit ellentámadással hatálytalanítani. A bolsevistákat véres fejével visszavertük.

Amikor a vád tanuinak vallomása alapján hoznak fölmentő ítéletet

Büncselekmény hiányában fölmentette a bíróság az árdrágítás vádja alól a Magyar Megújulás Pártjának diószegi vezetőit

Nagyvárad, ápr. 15. 1942—43. év telen Bihar-diószegi községben a kijelölt fakereskedő nem szállított tüzfát és így a tél közepén az ellátatlan lakosság nagyon szenvedett a hideg miatt. Különösen nehéz volt a helyzetük a hadbavonultak itthonmaradottainak, a terhes anyáknak és sokgyermekes családoknak.

Mikor már a helyzet szinte tarthatatlanná vált, az Imrédy-párt bihari diószegi vezetői elmentek a község-házára és a főbírótól névsoros igazolást kértek az ellátatlanokra és azok számára vonatkozólag. Ennek az alapján kiszámították, hogy kb. 2 vagon tüzfát volna szükséges a helyzet enyhítésére. Saját pénzükhöz Nagyváradon meg is rendelték a lát, 600 pengő előleget lefizettek és kérték a fa azonnali szállítását. Egy vagon fa azonnal meg is érkezett, de mivel a számlát nem kapták meg, nem tudhatták, hogy mennyibe kerül mázsája. A mennyiség is kevés volt, ezért a község-házán újból összeiratták a hadbavonultak itthonmaradottainak névsorát, a fa mázsájára felvettek 5 P 72 fillér összeget azzal, hogy ha megérkezik a számla, elszámolnak, felszá-

mitva a vevőknek a fa árát és a szállítási költséget. Kb. három hét múlva érkezett meg a számla, s akkor elszámoltak és a tényleges kiadásokat számították fel a fához juttatottaknak.

A székelyhídi járás főszolgabírájának, dr. Nadányi Péternek feljelentésére Bokor Gábor és Kovács Sándor, az Imrédy párt diószegi vezetői ellen a faügyből kifolyólag eljárás indult árdrágító visszaélés vétsége miatt.

A most lefolyt járásbírósi tárgyaláson a tanúk vallomásából kiderült, hogy a párt több, mint 40 ellátatlan személynek juttatott tüzfát,

jóval a maximális áron alul s olyan emberbaráti módon, hogy a terhes asszonyoknak, akiknek nem volt igájuk, a vádlottak a saját igájukkal és minden ellenszolgáltatás nélkül szállították el a juttatott tüzfátmennyiséget. A vád által indítványozott és kihallgatott tanúk egyöntetűen azt vallották, hogy nemcsak semmi károsodás nem érte őket, de hála-sak a vádlottaknak nemes eljárásukért.

Dr. Krajnik Sándor ügyvéd, védőbeszédében kérte büncselekmény hiányában a vádlottak felmentését, mert

— úgymond — ezzel a feljelentéssel az emberi szívet, a szociális segíteni akarást, a belső frontot megszállásítani akaró tiszta szándékot ültették a vádlottak padjára. Hogy az emberekben az igazságba vetett hit s a jó és rossz közötti különbségtétele képessége meg ne rendüljön, vádlottakat büncselekmény hiányában föl kell menteni, annál is inkább, mert haszonszerző szándék nem vezette őket, sem a maximális árat nem lépték túl.

A vádlottak védelmében felszólt még a képviselőtűket szintén teljesen díjtalanul ellátó dr. Griffaton Antal diószegi ügyvéd, aki szintén kérte a vádlottak felmentését már csak azért is, hogy a jötevők sorsa miatt aggodó egész diószegi közvélemény megnyugodjék.

Dr. Kádár Géza kir. járásbíró az eljárás befejezése után kihirdette az ítéletet, a vádlottakat büncselekmény hiányában a vád- és következménye alól fölmentette. Egyben az államot kötelezte az esetleg fölmerülő bünyügyi költségek megtérítésére.

A kir. ügyész az ítéletet tudomásul vette s így a jogerős.

NAGYKÁROLYI SÉTA

A gyakori találkozás csökkenti a viszontlátás örömeinek, meghatódottságának hevességét, mégis mindig átnyilallik rajtam, mikor szülővárosom nevét kiáltja vonatérkezéskor a kalauz. Régi nagy pillanatok jutnak eszembe: az első éves jogász karácsonyi vakációra hazaröpülésének, a külföldi tanulmányútról visszatért diák megérkezésének, a front-ról jött fiatal zászlós diadalmas bevonulásának és a még messzebből, sok estendő hányódások és viszontagságok után rövid pihenésre iderándult küzdő ember szuszorogó megérkezésének emlékei. Valamikor szüleim jöttek elem az állomásra, most kishugom diáksapkás, vidám fejét pillantom meg a kijárat ajtóánál várakozók között. Ő már az új nemzedék; most ők cseperednek a bizonytalan jövő felé ennek a városnak a nyugodt, kővér és renyhá talaján, mint ahogy mi növekedtünk harmincöt évvel ezelőtt.

Az egymást váltó nemzedékek szüntelen megújulásában csak itt-ott látja az ember az egykori arcképeket szakszított mást felvillanni a mai fiatalok vonásai között, de a város a régi. Nem alakul, fejlődik, bontakozik itt úgyszólván semmi. Amióta a megyeszékhelyt és a pénzügyigazgatóságot elvesztette Nagykároly, még almosabb, lustább, kiellenőbb itt az élet, mint valaha volt.

De ahogy a templomhoz érünk, mégis új színt látok feltűnni a téren. Sötét-kék egyenruhás csapat közeleg, kúrtszóval, kemény, katonás menetelével.

— A kadétok! — mondja felragyogó szemmel a hűgom.

A kastély felől jönnek, amelyet a Károlyi-család azzal a kikötéssel adományozott az államnak, hogy katonai nevelőintézetet létesítsen ott. Negyven évvel ezelőtt katonatiszt paradicsomává vált a gyönyörű parkban álló, híres várkastély, ahol az „Európa első gavallérja” melléknevet nyert Károlyi István gróf látta egykor vendégül barátját, az angol királyt. Évekig ennek a látogatásnak a büszkesége táplálta, éltette akkoriban a jó nagykárolyiakat. Most a kadétkra büszkék. Ők a város — természetesen elsősorban a fiatal leánykák — kedvencei. Máris társasági lények. Szabályosan levizitálnak a parancsnokok által gondosan kiválogatott családoknál, ahol kislányok vannak, délutáni összejöveteleken jelennek meg s néha táncoskorú van a kastélyban, ahová viszont a leánykák hivatalosak. Valóságos forradalmat csináltak a kadétek a nagykárolyi diákéletben. Ők is a piaristák gimnáziumába járnak s civil osztálytársaik tehetetlen féltékenységgel nézik büszke előretörésüket a leányzavakban... Vannak civil fiúk, akik sértődötten távol tartják magukat azoktól a leánykáktól, akik kadétként társalognak. Nem vállalják a reménytelen vetélkedést az egyenruhával...

Vasárnap van, végighallgatom a diák-misést a templomban, amelynél szebb,

áhitataltöbb szerintem nincs a világon. S azt hiszem, a Szent Péter templom pápai miséje sem lehet fel-emelőbb, mint egy ilyen egyszerű kis diák-misé az ember szülővárosában. A padok közötti térközben, hátrafelé komolyodó, öntudatosodó sorban fejelemozgással állnak a gimnázisták, úgy, mint hajda nmi, amíg el nem jutottunk a legutolsó, már fiatalember-számba menő tagpárhoz, ahonnan aztán, az érettségi utáni Te Deum szentszót minket a világban, hogy csak évtizedek múltán vetődünk be ide ismét egy diák-misére, mint én is, ezen a koratavaszi vasárnapon. S a kóruson ugyanazokat az énekeket zengeti a fiúk szárnyaló szopránja a templom tompa fényben derengő, ropant holtozata felé, amelyekkel mi töltöttük meg egykor a templomhajót és a szíveket...

Tovább megyünk a mise után, végig a Kölcsey-utcán, Levente-csapatnál találkozzunk. Ez megint friss szín, az új magyar élet egyik biztató színe. A csapat

élén a leventék rezes bandája menetel, most rázendítenek: kifogástalan katonazenekar. Vitek Károly, a fáradhatatlan, kitűnő karmester és zenetanár állította össze, csupa olyan fiúkból, akik azelőtt azt se tudták, mi fán terem a kotta. A levente-intézmény nevelő erejének gondolata megállásra készítet s hosszan figyelem a katonasapkás fiúk példás rendben elvonuló sorát.

Kevéssel odébb új meglepetés ér. A változások egész áradata indult volna meg ebben a visszafejlődésre ítélt városban? Hiába kereselem a megyeháza hatalmas, oszlopos erkélyét, amelyről hajdanában mungá szónokok igyekeztek kormánypartit lelket verni a Pista grófjával együtt örök ellenzéki negyvennyolcas város lakosságába. Eltávolították, hogy az új rendeltetést kapott impozáns épületnek töretlen homlokzatot biztosítsanak, az átépítők véleménye szerint megfelelőbbnek annak a hivatásnak, amelyet ezután be fog tölteni. A megyeházát ugyanis a piaristáknak engedték át, ide költöztetik át gimnáziumukat, amely mellett a nevelőintézmények egész sora fog működni. A nagykárolyiak nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek

s örömmel üdvözlök a piarista rend átdozhatóságát, amely egy millió pengős költséggel alakítja át az épületet s teremt itt a kor igényeinek mindenben megfelelő modern tanintézetet, de az erkély eltávolítását mégis fájjalja mindenki. A volt megyeháza századeleji renoválása óta, valami négy évtizeden át hozzátartozott ez az erkély a város képméző, emlék volt és történelem s lerombolásával annak a reménynek a forrását is kiapadva érzik egyesek, hogy hátha mégis sikerül visszahódítani a megyeszékhelyt a fejlődésben messze Károly elött haladó Szatmártól, ahová a Károlyi grófok makacs ellenállása és minden gyakorlati megfontolást elsőpr befolyás az első világháború előtti évtizedekben sohasem engedte átköltözteni azt, úgy hogy csak a román uralom tudta megvalósítani a városra annyira végzetes, de teljességgel indokoltá vált lefokozást...

Az indokoltágot azonban csak innen, messziről merem bevallani, mert otthon a károlyi lokálpatrióták bűnös elpártolónak bélyegeznének és bevernék a fejemet érte.

(j. b.)

Megjelent a nagyváradi vendéglők, kávéházak, kifőzések, kávémérések és espressók osztályba sorozása

Az újabb osztályozást kell szem előtt tartani az árak tekintetében

A város polgármestere az alábbi hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a m. kir. közellátásügyi miniszter ur 14.000—1943. K. M. számú körrendelete értelmében, a legmagasabb árak alkalmazása szempontjából a vendéglőket, a kávéházakat, kifőzéseket, kávéméréseket és az ugynevezett espressókat osztályokba kell sorozni.

Ezen körrendelet alapján a Nagyvárad és Vidéke Ipartestület javaslatának figyelembevételével és az érdekképviseletek meghallgatása után az osztályozás tekintetében a következőképpen határoztam:

I. osztályú vendéglőnek soroztam: a Pannónia, a Hungária, az Emke, a vasuti, a Széchenyi, a Kék Macska, a Kis Pipa, a Mátvás az Ujságról Otthon, a Nemzeti Kaszinó, a Balaskó, a Kolibri és a Strand vendéglőt.

II. osztályú vendéglőnek soroztam: az Európa, a Bakesy-vendéglőt, Barcza Mihály (Bémer-tér), Fazekas Zoltán (Timár-utca 15) Balogh Sándor (Mussolini-tér), Kovács Sándor (Mussolini-tér 10), Koszta Ilona (Horthy Miklós-ut 37), Makcsai Gábor (Gróf Teleki-utca 12), Molnár Miklós (Szacsvay-utca 28), Nánási József (Kazinczy-utca 4), Péter Sándor

(Mussolini-tér 19), Lőrincz Dezső (Szent László-tér 12), Bornemissza Andor (Szent László-tér 12), Csernó Mihály (Izabella-utca 15) és Felticska Dezső (Lukács György-utca 72) vendéglőjét.

III. osztályú vendéglőnek soroztam: Bajkay Sándor (Sánc-utca 30), Csákvári Frigyes (Holdvilág-utca 12), Imre Imre (Erzsébet liget-utca 10), Keller Ferenc (Varju-utca 10), Kovács Lajos (Szigligeti-utca 9), Kovács István (Vekerle-utca 7), Popovics Mihály (Sztaroveszky-utca 15), Szántován Péter (Anonimus-u. 6), Szabó Zsigmond (Francia-sor 27), Szabó István (Vitéz-utca 108), vitéz Varga József (Kaszárnya-tér 1), Bikár Jenő (Smetka György-utca 3), Balogh Zsigmond (Mussolini-tér 14), Babrik József (Gillányi-u. 80), Breck Pál (Árpád Vezér-ut 70), Fekete Károly (Szacsvay-utca 67), Füzesi Sándor (Mussolini-tér 6), Genetai István (Török Ignác-utca 101), Kecskeméti István (Arany oldal 137), Kászonyi István (Vitéz-utca 22), Kun Sándor Árpád Vezér-ut 78), Lőrincz Imre (Liliom-utca 1), Prop István (Tisza István-ut 18), Szücs József (Liliom-utca 3), Tordai Lajos (Mátyás király-ut 104), Serestyén Kálmánné (Mussolini-tér 12) vendéglőjét.

I. osztályú kávéháznak soroztam: a Pannónia, a Hungária és az Emke kávéházat.

I. osztályú kifőzésnek soroztam: Babosik Gyula (Mussolini-tér 5), Guly Erzsébet (Gillányi-utca 21), Képes Anna (Hitler-utca 5), Komsa Nővérek (Rákóczi-ut 22) és Papp Béla (Szilágyi Dezső-utca 12) kifőzőjét.

II. osztályú kifőzésnek soroztam: Boruzs Imréné (Kapisztrán-tér 2), Csatlós Erzsébet (Pável-utca 8), Fodor Antal (Mátyás király-ut 9), Kő-Kajary József (Gróf Tisza István-ut műves Flóri (Gróf Tisza István-ut 3),

53), Kenderesi Lajosné (Gróf Teleki Pál-utca 43), özv. Petrás Istvánné (Mátyás király-ut 87), Persenszky Árpádné (Mezei Mihály-utca 4), Szücs Sándorné (Gróf Tisza István-ut 7), Szabó Sándor Gillányi-u. 51), Terebesi János (Szent László-tér), Varga Zoltánné (Kolozsvári-utca 32), Veres Dezső (Gerliczy-utca 16) és Zakar József (Mussolini-tér 9) kifőzőjét.

II. osztályú kávémérésnek soroztam: Balogh Jánosné (Mussolini-tér 1. számú barak), Csász János (Mussolini-téri barak), özv. Halász Józsefné (Bolyai Farkas-utca), Kamocsa Imréné (Szent László-tér 5), Darócz Bálint (Mezei Mihály-utca 1) és Szemes Józsefné (Horthy Miklós-ut 28) kávémérését.

I. osztályú espressóknak soroztam: Japport Mária (Rákóczi-ut 2) Illyés Gyula (Rákóczi-ut 11) és Péterfi Sándor (Rákóczi-ut 3) espressóját.

Ezen osztályba sorozási határozat ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül Nagyvárad thj. város közellátási kormánybiztosához lehet panasszal élni. A panasznak, a határozat végrehajthatósága szempontjából halasztó hatálya nincs.

Nagyvárad, 1943. április 9.

Dr. Soós István s. k.,

polgármester.

Április 19-én kezdődnek Nagyváradon a mestervizsgák

(Nagyvárad.) Mint értesülünk, a Nagyvárad Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara területén a következő helyeken és időpontokban lesznek mestervizsgák: Berettyóújfalu április hó 16. Nagyváradon április 19., 20., 21. Nagyszalontán április 27. Szatmárnémetiben április 29.

Ismét kapható Siemens, Philips, Standard, Gramofon és Csucsszuper, valamint Középszuper

Rádió

Vacsi és Dobribán

rádió és villanytelszerelési üzlete
Kossuth Lajos u. 7. Telefon: 27-33

Érdekes cikk a „Pravda“-ban a német és szovjet nyári készülődésről

Hogyan látja egy szovjet tábornok a téli hadjáratot?

Az egyik legjobban ismert szovjet tábornok, a „Pravda“ című lapban a téli offenzívával foglalkozik és ennek kapcsán érdekes ismertetést ad a németek nyári készülődéseiről s egyúttal rámutat azokra a nehézségekre, amelyekkel a vörös hadseregnek számolnia kell. A *Neue Zürcher Zeitung* a szovjet tábornok cikkéből a következő részleteket hozza.

„Gigantikus harcot kell megvívunk 1943 nyarán. Kemény harcokban meg kell tisztítanunk a Szovjetuniót a betolakodott ellenségtől. Minden erőnket összeszedjük, hogy páncélos hadosztályainkat átütő erejűvé fejlesszük s megerősödve kiméretlenül szembe fordulhassunk az ellenséggel. Nagy eredményeket értünk el a téli hadjárat idején, de nem tudtuk ezeket teljesen kihasználni, azonban mégsem szegyejlük ezt nyíltan megvallani. Oka a sikertelenségnek az, hogy éppen abban a pillanatban, amikor az ellenség támadásaink következtében több szakaszon megingott s amikor a megvert ellenséget üldözőbe vettük, a havazás, majd pedig később az eliszaposodás gépesített hadosztályaink elé leküzdhetetlen akadályokat gördített. Gyakran emlegették, hogy a vörös hadsereg a téli részesítési előnyben mint „az orosz offenzívák kedvező időszakát“ és éppen ezért nagy érdeklődéssel várták, hogy orosz részről mi lesz a felelet a németek május és október között elért eredményeire. A valóságban mindkét német-orosz téli harc csapatainknál volt a kezdeményezés, de ez nem azért volt, mintha mi nagyon jól éreznénk magunkat a fagyos és havas téli harcban, hanem csupán az volt ennek az oka, mert sok időre volt szükségünk tartalékaink kiképzésére, készenléthehelyezésére és harcbevételére. Ma már abban a helyzetben vagyunk, hogy előkészületeinket sokkal rövidebb idő alatt tudjuk foganatosítani, mint az előző évben. Váratlanul ért bennünket az ellenség támadása, hiszen „örök barátságot“ fogadott és a hirtelen támadása következtében nagy eredményeket tudott elérni, mi pedig súlyos veszteséget szenvedtünk. Mindezek miatt egészen át kellett szervezni hadseregünket.

De semmiképpen sem akarjuk lebecsülni az ellenség erejét s tudjuk nagyon jól, hogy még mindig nagyon veszedelmes. Tudjuk azt is, hogy mozgósítja mindazt, amit már eddig elért és azt is, amit még ezután fog magához ragadni. Sőt azt is tudjuk, hogy a nyári offenzívát lázasan készíti elő már ellenfelünk. A legnagyobb erőfeszítéseket kell megtennünk, hogy elháríthassuk a támadást, amelyet hadvezetésünk hűdegen és a legnagyobb nyugalommal vár az elkövetkező hónapokban. Ismerjük gyengeségeinket, de ismerjük erőnket is. Megnyugtatónkra szolgál, hogy 1941 óta csapataink ellenálló ereje lényegesen növekedett és hadvezetésünk is a helyzetnek megfelelő lett. Csapataink mozgékonyasága példátlanul áll. Németország gépesített osztagainak felszerelése az orosz háború első évében főként volt és ezért egy-egy frontszakaszon váratlanul össze tudta vonni erőit és így tömegtámadást tudott intézni. Mi nagy fáradtsággal tudtuk csak megteremteni az eszközöket, hogy ilyen támadásokkal hasonló gyorsasággal szembeállhassunk. — Még ugyan nincs befejezve harcserőnk gépesítése, de minden reményünk meg van arra nézve, hogy ez hamarosan bekövetkezik.”

Eddig tart a „Pravda“ érdekes cikke. Fő érdekessége az, hogy bizonyára biztatásnak szánták. Am ha csak ilyen mérsékeltet tudja biztatni az elvtársakat és a biztatásba ennyi a *de ámbár* kerül, akkor tisztában lehetünk a szovjet erejével. Okulhatnak ebből a cikkből azok is, akik a legvadabb rémhíreket terjesztik még ezekben a napokban is.

Visszairják Bodnár Béla nevére az 1927-ben színteg ártirt ingatlant

Nagyvárad, ápr. 15. Tizenhat év előtti peres ügy utolsó fejezete zárult le tegnap dr. Hoványi József törvényész ki polgári egyesbíró ítéletével.

Még 1927-ben történt, hogy Bodnár Béla nagyvárad lakos kezességét vállalt fivére, Bodnár Gyula bórkereskedőért. Bodnár Gyula később fizetésképtelenné vált, s Bodnár Béla, hogy a kezességéből folyó fizetési kötelezettségével kapcsolatban megmentesse házát és szülőjét, Pop Sándor ügyvéd rábeszélésére színtegesen ártirta ingatlanát az ügyvéd sógorának, Petika Maxim századosnak a nevére azzal, hogy később, amikor az ingatlant fenyegető veszély már elmúlt, azt teljes egészében visszakapja. Petika alá írtta azt a szerződést, melyben kötelezte magát, hogy az ingatlant későbbi időpontban visszairátja az eredeti tulajdonos nevére. Pop Sándor azonban az erre a célra neki átadott pénzeket fölvette ugyan, de a telekkönyvi ártírtását nem hajtotta végre.

Bodnár Béla most pert indított az eredeti telekkönyvi állapot visszaállítására céljából. A bíróság — tegnap kihirdetett ítéletében — helytadott a keresetnek s elrendelte, hogy az ingatlant írják vissza Bodnár nevére.

Többszöri elsőfoku elutasítás után tárgyalásra utasított a tábla egy elkésett kártalanítási keresetet

Jogász körökben nagy feltűnést keltett a tábla elvi jelentőségű határozata

Nagyvárad, ápr. 15. Nagyon érdekes jogi kérdésben hozott határozatot a nagyvárad kir. Itélőtábla dr. Medvigy—dr. Harsányi—dr. Urszinyi-tanácsa egy ingatlan kártalanítási ügyvel kapcsolatban.

Barabás Ferenc és testvérei nagyvárad lakosok ingatlan kártalanítási kérelmet terjesztettek elő a halmi kir. járásbíróhoz a türterbesi Gazdasági Bank és dr. Bay Miklósné szátmárnémeti lakos ellen. Kérelmüket 1942 február 21-én adták postára ajánlva a halmi kir. járásbíróhoz, az másnap meg is érkezett, de mivel

akkor ünnepnap volt, azt csak február 23-án iktatták el.

A bíróság a kérelmet visszautasította azzal, hogy elkésett és így az idevonatkozó miniszterelnöki rendelet által biztosított jog már nem érvényesíthető.

Barabásék a határozat ellen felfolyamodást adtak be, de felfolyamodásukat is elutasította az illetékes felsőbb bíróság azzal, hogy 1942 február 23-án a kérelem már későn érkezett a bírósághoz és a jog érvényesítésnek a határideje február 22-én lejárt.

Ennek a határozatnak jogerőre emelkedése után jelent meg az újabb miniszterelnöki rendelet, mely megállapítja, hogy az 1942. február 23-án előterjesztett kérelmek még határidőben voltak és így kell értelmezni a korábbi rendelet intézkedéseit.

Ennek az újabb rendeletnek alapján Barabás Ferenc és testvérei a halmi kir. járásbíróhoz perújítási kérelmet terjesztettek elő, de a bíróság ezt is visszautasította azzal, hogy az a kérdés, vajjon valamely határidő lejárt-e, vagy nem — nem ténykérdés, hanem jogkérdés, már pedig jogerős bírói határozatot csak ténykérdés alapján és semmiesetre sem jogkérdés miatt lehet perújítással megtámadni. Különben is a rendelet szerint az ilyen ügyekben csak akkor van perújításnak helye, ha az ügy még nincs jogerősen befejezve.

A határozat ellen Barabásék ügyvédjük, dr. Krajnik Sándor útján felfolyamodást terjesztettek elő a nagyvárad kir. Itélőtáblához és kérték az elsőfoku határozat megváltoztatását és a járásbírósnak az érdemleges

tárgyalásra való utasítását, mert a törvény megemlíti ugyan, hogy perújításnak a folyamatban levő ügyekben helye van, de nem zárja ki azt a jogerősen befejezett ügyekben sem; tehát a perújításnak helyt kellett volna adni.

A nagyvárad kir. Itélőtábla a felfolyamodásnak helytadott, a járásbíró határozatát megváltoztatta és utasította, az ügy érdemi tárgyalására. A Tábla nagyon érdekes indoklásában kimondja, hogy az elsőfoku bíróság a perjogi szabályokat megfelelően alkalmazta, azonban jelen esetben a perjogi szabályok mellett figyelembe kell venni az újabb miniszterelnöki rendelet ama rendelkezését, hogy a benyújtott kérelmet, ha azt 1942. február 23-án terjesztették elő, nem lehet elkésettnek tekinteni. Mivel a rendelkezést a rendelet értelmében a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell, nyilvánvaló, hogy ez a kivételes rendelkezés az anyagi igazság érvényesülésének célját szolgálta. Ennek szemelött tartásával pedig — a kir. Itélőtábla szerint — a kérelmezők csupán azért, mert ügyükben a bíróság már jogerős határozatot hozott, nem juthatnak hátrányosabb helyzetbe azoknál az igényjogosultaknál, akik kárenyhítési kérelmüket ugyancsak 1942 február 23-án terjesztették elő, de ügyükben a rendelet hatálybalépése előtt a bíróság még jogerős határozatot nem hozott.

A kir. itélőtáblának ez az ujszerű határozata jogász körökben élénk feltűnést keltett.

Kévéházakban és vendéglőkben kérje a **MAGYAR LAPOK**-at.

Tavasza

vásároljon

divatszörmét

Halász Imre

szücsüzletből

Kazinczy utca 4.

Szörmék, szőnyegek, bundák megóvását

értékbiztosítással vállalom

Működésének huszadik évfordulóját ünnepli a hitelszövetkezetek központja

350 erdélyi szövetkezet vesz részt a huszadik közgyűlésen

Az erdélyi szövetkezetek csúcsintézménye a „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja az idén ünnepli működésének huszadik évfordulóját. Az erdélyi magyarság jelentős gazdasági intézménye április 16-án, pénteken tartja huszadik közgyűlését Csíkszeredán. Közel 350 erdélyi magyar hitel- és gazdasági-szövetkezet képviselteti magát a közgyűlésen, hogy meghallgassák dr. gr. Bethlen László elnök beszámolóját a húsz éves munkáról.

A „Szövetség”, — amely 1925-ben a trianon után vezetés nélkül maradt magyar hitelszövetkezeteket tömörítette — a magyar egyházak, intézmények és magánosok összefogásával indult el. Az erdélyi magyarság széles rétegeinek első komoly megmozdulása volt. Az elesettégek éveiben a magyar faluból áradó fenntartó erőt felismerve, a falusi kisemberek hitellellátásának megszervezésével, a hitelszövetkezeti hálózat jelentős kibővítésével, a tejszövetkezeti hálózat megerősítésével, idegen érdekek hálójában vergődő székelység számára fakitermelő szövetkezetek alakításával, a szövetkezeti vaj-, sajt- és kendertelepek létesítésével jelentős tényezője volt a kisebbségi magyarság anyagi erejének ezzel megmaradásának. De a Szövetség és hálózata nemcsak gazdasági szervezet volt, hanem legalább olyan fontos szerepet töltött be a magyar összetartozás érzésének fejlesztésében, a szövetkezeti népkönyvtárak és kulturházak építésével falvaink kulturális életében a közösségi élet építésében is. A felszabadulás után nagyobb lehetőségekkel fokozott feladatok várnak szövetkezteinkre a magyar falvak jövőjének megszervezésében. Ezeknek a feladatoknak a Szövetség — amely a megszállás nehéz éveinek tapasztalatait érvényesíti — az igazi szövetkezeti szellem valóraváltásával tesz eleget.

Szövetkezeti értekezlet Zilahon és Désen

A székelyföldi tizenegy értekezlet után Észak-erdély két fontos magyar központjában Zilahon és Désen tartott további értekezletet a „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja. Dr. gróf Bethlen László, a Szövetség elnöke, akinek régi gondolata valósult meg azzal, hogy a Központ és a szövetkezetek közvetlenül beszéljék meg időnként a szövetkezeti kérdéseket, személyesen vett részt mindkét értekezleten. A Központ vezetőségének és a szövetkezeti tábornak találkozása jelentős eseménye volt szövetkezeti életünknek: a szövetkezetek vezetői részletes tájékoztatást kaptak a Szövetség célkitűzéseiről és munkatervéről, a Központ viszont a szövetkezetek javára gyümölcsözteszheti a eok szövetkezet részéről megjelenő számos kiküldött felszólalásaiban elhangzott kívánásokat, kéréseket és észrevételeket.

Bethlen elnök mindkét értekezleten rövid beszédben ismertette a Szövetség fontos feladatait.

— Boldog hazatérésünk után a román megszállás évei alatt végzett munkánk elismeréseképpen a kormányzat a 2150-es rendelettel megadta a lehetőséget, hogy Szövetségünk önállóan működjön — mondta többek között. — Az állam pénzbeli segítségnyújtását támogatással továbbítjuk szövetkezteink-

hez, hogy ezzel azokat minél jobban alátámasszuk és így a kisemberek hitel-igénye, valamint gazdasági szükségleteink minél jobban kielégítést nyerjenek. Örömmel állapítom meg, hogy a megszállás évei után szövetkezteink teljes talpraállása folyamatban van és megkezdődött az egészséges saját tőke megerősödése is. A hazatérés után a megsokasodott feladatok és a tisztviselői létszám rohamos emelkedése folytán kétségtelenül voltak bizonyos zök-

kenők, de ma már túl vagyunk a bajokon. Légi szövetkezteinket megerősítettük és ebben az évben megkezdhetjük a szervező munkát is. Ennek különösen itt nemzetiségi vidéken, nagy jelentősége van. Az itt élő magyarságnak feladatai vannak és nekünk feladataink ezzel a magyarsággal szemben. Célnk az, hogy minden magyar kisembernek, bárhol is éljen, meg legyen a lehetősége, hogy hitelhez jusson. A szövetkezeteknek megfelelő hitelyűjtási

Menet- és fuvardijkedvezmény van érvényben a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen önállósuló iparos és kereskedők részére

Beszámoltunk arról, hogy azoknak, akik a keleti és erdélyi országrészen az önállósítási kölesön igénybevételeivel kívánnak önállósulni, közvetlen az illetékes kereskedelmi és iparkamarához kell benyújtaniok kérvényüket. A miniszter az önállósítási kölesönt kéri részére menet- és fuvardijkedvezményt engedélyezse a tárgyban az alábbi leíratot intézte az Iparkamarához:

„Értesítem a kamarát, hogy az ipariüzési jogosítványoknak a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen folyamatban lévő felülvizsgálatával kapcsolatban önállósulni szándékozó iparosok és kereskedők részére legfeljebb három alkalommal 50 szá-

zalékos menetdijkedvezményt, a végleges átköltözés alkalmával pedig az átköltözési és egyéb ingóságokra — ideértve az élő állatokat is — ugyancsak 50 százalékos fuvardijkedvezményt engedélyeztem.

A legfeljebb három alkalommal igénybevehető menetdijkedvezményrel lehetővé kívánom tenni, hogy az önállósulni szándékozó iparos, vagy kereskedő kiválasztott letelepülési helyét — esetleg házastársával együtt — megtekinthesse, oda a szükséges közigazgatási eljárások végett ismét elutazhassék és a végleges átköltözése is könnyebbé tétessék. Az átköltözési és egyéb ingóságokra vonatkozó fuvardijkedvezmény szintén az átköltözéssel kapcsolatos anyagi

terhek könnyítését célozza.

A menet- és fuvardijkedvezmény igénybevétele az a kamara terjesztésén elem javaslatot, amely kamaránál az önállósulni szándékozó iparos (kereskedő) „Kérdőív“-e (7. sz. nyomtatvány) van.

A menetdijkedvezmény igénybevétele jogositó igazolványokat közvetlenül az iparos (kereskedő) címére fogom díjmentesen megküldeni.

A fuvardijkedvezmény igénybevétele jogositó szállítási igazolványokat pedig a m. kir. államvasutak igazgatósága fogja kiállítani és az érdekelt iparosnak (kereskedőnek) megküldeni.”

Tájékoztatót adott ki a nagyváradi Iparkamara az iparrevízió alá eső ipariüzők jogosultságának ügyében

A keresztény iparosoknak és kereskedőknek nincs okuk a nyugtalankodásra

(Nagyvárad.) Az iparrevízió ügyeiről a nagyváradi Iparkamarától a következő felvilágosítást kaptuk:

„A 4870—1942. M. E. sz. rendelet a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen az 1940. évi december hó 22. napja előtt nyert összes iparjogosítványok felülvizsgálatát rendelte el. A rendelet 10. §-ában felsoroltak kivételével az erre irányuló kérelmeket 1942. év október hó 31. napjáig az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál két példányban (fehér és zöld példányban) kellett benyújtani. A rendelet intézkedései szerint, a felülvizsgálati kérelmek zöldszínű példány az előírt záradékolással az illetékes elsőfoku iparhatóság útján az érdekelt kereskedők és iparosok részére kiadott, illetve azoknak kiadása folyamatban van. A felülvizsgálati kérelmek ezen zöldszínű példány az iparrevíziós kérelemnek az illetékes miniszter által való elbírálásáig képezi az illető kereskedők és iparosok iparjogosítványát, melynek alapján kereskedésüket vagy iparukat 1943. évi október hó 31. napjáig gyakorolhatják. A rendeletnek ezen intézkedése

a kerületünk keresztény kereskedői és iparosai között félreértést és nyugtalanságot keltett, amint az a hozzánk tömegesen beérkező levelekből látjuk. Az érdekelt kereskedőknek és iparosoknak ezért ez uton hozzuk tudomására, hogy 1943. évi október hó 31. napjáig felülvizsgálat iránti kérelmük zöldszínű példány helyébe az illetékes iparhatóságok magyarnyelvű iparjogosítványt fog-

nak kiszolgáltatni azon kereskedőknek és iparosoknak, akiknek ipariüzési jogát az illetékes miniszter a felülvizsgálat során megadja. Minden félreértés elkerülése végett hangsúlyozzuk, hogy a felülvizsgálat iránti kérelem fentemlített zöldszínű példányának kiadása nem jelent még az iparrevíziós kérelemben hozott miniszteri döntést.”

1.400 ezüst kalószos gazdát képeztek ki az Erdélyben megrendezett ideoi téli gazdasági tanfolyamokon

Kolozsvárról jelentik: Ismeretes, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszterium erdélyi kirendeltsége milyen nagy egyszerűséggel karolta fel a mezőgazdasági népnevelés ügyét. Ezt a célt szolgálják a m. kir. téli háromnapos gazdasági tanfolyamok, amelyekből 1942—43. telén 44 zajlott le

a kirendeltség munkaterületén, összesen 1400 hallgatóval. Kolozs vármegyében 10, Szilágyban 6, Maros-Tordában 4, Udvarhelyben 5, Háromszékben 9, Csikban 4 és Szolnok Dobokában 6 tanfolyam volt, amelyeket egytől-egyig a legszebb eredmények jellemeznek.

.... bútorban

PAPP MARGIT

Rimanóczy-u.8

Telefon: 14-23

az első

keret áll rendelkezésükre és most már teljes lendülettel folytatódhatik a hazatérés óta megkezdett magyar építőmunka!

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SKILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 38.40.
félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nemadunk vissza

SZINYEI JÓZSEF HALÁLA. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szinyei József, a kiváló nyelvtudós, a Magyar Tudományos Akadémia 1884-ben megválasztott tagja április 14-én 86 éves korában elhunyt.

Meghívó. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület vas. és fémpipari szakosztályának lakatos szakosporja 1943. év április 18-án vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel az ipartestület nagytermében rendez évi közgyűlést tart, amelyre minden szakosztályi tagot meghív. — Amennyiben a tagok kellő számban nem jelennek meg, úgy az újabb közgyűlést a fenti helyen 1943 május 2-án délelőtt 10 órakor tartja meg. Tárgyeorozat: 1. Elnöki megnyitó és beszámoló az 1942. évi működéséről. 2. Az 1942. évi zárszámadás és mérleg ismertetése. 3. A jelenlegi vezetőség lemondása, felmentvények megadása. 4. Az új vezetőség megválasztása. 5. Esetleges indítványok. Elnökség.

KORLATOZZÁK ANGLIÁBAN A POSTAFORGALMAT. Amszterdam. A NTL. jelenti: Az angol posta vezérigazgatója az aleoházban közölte, hogy Angliában korlátozzák a postai forgalmat. A csomagokat ezután nem szállítják házhöz és tilos az üdvözlőtávirat.

Ha balci el vannak dugulva és gyomra rossz, úgy folyamodjék lehetőleg azonnal a természetes „**Ferenc József**” keserűvízhez, mert ez már csekély, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait, s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát!

NEM FOGYNAK A NÉMET TENGERALATTJÁRÓK! Genf. (MTI.) A NTL. jelenti: A Daily Telegraph szerint márciusban több tengeralattjáró tartózkodott az Atlanti óceánon, mint az az előtti hónapokban. Az ellenséges tengeralattjárókból eddig nem sikerült többet elsüllyeszteni, mint amennyit építettek.

SZOVJET TENGERALATTJÁRÓ KALÓZKODÁSA. Oslo. (MTI.) Az Interinf jelenti: A norvégiai partvidék előtt egy szovjet tengeralattjáró elsüllyesztett egy norvég halászhajót, egyet pedig megrongált. Kilenc ember meghalt, öt megsebesült.

KIBŐVITIK A SZENT LÁSZLÓ-TÉRI BÓDÉT. Nagyvárad, április 15. A városi vasut kérésére kibővítik a Szent László-téri bódét. Ma, a polgármesterrel élén, bizottság szállt ki a helyszínre és kijelölte a kibővítés határait. A bódét mindkét irányban meghosszabbítják, benne helyezik el a telefonfülkét és az újságárusító kioszkot, a váróhelyiség pedig kétszer nagyobb lesz az eddiginél, úgyhogy a jegykiosztás is a váróhelyiségben fog történni.

KÉRELEM. 1918-ban Nagyváradon tisztivizsgát tett bajtársait vagy oktató tanárait kéri **Reteg János**, szíveskedjenek igazolni tisztivizsgáját. Címe: Váradszőlős, Rákóczi u. 3.

MEGGYILKOLTÁK A SZIR ÁLLAM VOLT ELNÖKÉT. Antakya. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Híre jár, hogy Hasem el Atassit, a szíriai állam volt elnökét és a nemzeti tömörülés elnökét meggyilkolták.

FÖLDRENGÉST JELEZTEK SZERDÁN. A MTI. jelenti: Az országos földrengés kutató intézet készülékei április 14-én 10 óra 21 perc 26 mp.-kor földrengést jeleztek.

AMERIKÁK NAGYON SOKBA KERÜL A HÁBORÚ. Genf. (MTI.) A NTL. jelenti: Mint Newyorkból jelentik, az Egyesült Államok gazdasági tanácsadó hatósága megállapította, hogy Amerikának a háború ebben az esztendőben többé fog kerülni, mint a többi hadviselő államnak együttvéve.

ANGOL VÉLEMÉNY SZERINT NINCS BAJ A TENGELY ÉLELMÉZÉSI FRONTJÁN. Amszterdam. (MTI.) A NTL. jelenti: A brit gazdasági hadviselési minisztérium jelentése szerint semmi kilátás nincsen arra, hogy a tengely az élelmézési arcvonalon összeroppanjon vagy pedig, hogy Németországban és a megszállott területeken komoly élelmiszerhiány keletkezék.

Megindult a tábori posta forgalma

(MTI.) A m. kir. honvéd vezérkar főnökének rendelkezése folytán a polgári postahivatalok április 15-től ismét vesznek fel tábori postacsomagokat. A csomagok két kilósak lehetnek. Feladásuk kizárólag a kékszíni bélyegjegyes tábori postai levelezőlap megfelelő hadiszelvényének felhasználásával történhet. Felhívják a közönség figyelmét, hogy kizárólag azoknak küldjenek csomagot, akik azt kérték. A csomagokban romlandó tartalmu élelmiszert nem lehet küldeni.

Kivonatos versenytárgyalási hirdetmény a II. számú népfürdő építési munkálataira

Nagyvárad thj. város polgármestere 6909—1943. sz. alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet Nagyváradon, a Báthory-utcában építendő II. számú népfürdő építési munkálataira.

Az építkezés költségei biztosítva vannak.

A munkálatok 1943. év folyamán teljesítendőek.

Ajánlat csak az összes munkákra tehető és beadásának határideje 1943. május hó 20-án d. e. 11 óra. Nagy-

várad thj. város városrendezési ügyosztályában (Városháza, II. em. 10. szám).

Részletes ajánlati feltételek és egyéb úrlapok március hó 20-tól a hivatalos órák alatt Nagyvárad thj. város városrendezési ügyosztályánál szerezhetők be ugyanott megtekintethetők a tervek is.

Bánatpénz letétele kötelező.

Nagyvárad, 1943. március hó 18.
Dr Gyapay s. k.,
h. polgármester.

Tilos direkttermő, amerikai vagy hybrid fajtájú új szőlőt telepíteni

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az 1938. évi XXXI. t. c. 27. §-ának (1) bekezdése szerint direkttermő, amerikai, vagy hybrid fajtákkal új szőlőt telepíteni, vagy meglévő szőlőt pótolni felújítani, vagy újratelepíteni tilos. Kihágási követ el és 600 P.-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki

a fenti tilalom ellen vét, ezenfelül a fenti szakasz (3) bekezdése alapján az ítéletben a rendőrbíró a törvényellenesen telepített, vagy felújított szőlő kivágását is elrendeli. Nagyvárad, 1943. április 11.

Dr Varga László s. k.,
tanácsnok.

KORONA Filmszínház Már csak két napig! MUZSIKUS LELKEK

Öt éves, zenes francia vígjáték

Nagy nevető műsor

Stan-Pan és társai a CASINOBAN

Szélhámos ügynök tartózkodik a város területén

Nagyvárad, április 15. Mint értesülünk, a nagyvárad kerékeskedőket és magánosokat egy 45 évesnek látszó összes hajú ügynök látogatja végig a zsidó kínzésű egyén magát a budapesti „Favorit” munkavállalat ügynökeinek mutatja be. A szélhámos ügynök a rendelkezések alkalmával előlegeket vesz fel, amire egyáltalán nem illetékes, mert a nevezett cég nem létezik.

A szélhámos rendelőkönyve Budapest XIV. kerület, Rózsa-utca 110. szám alatt van jegyezve.

Mielőtt az ügynök tovább folytatná a becsapást, tanácsos megjelenése után a legközelebbi rendőrszemnek átadni.

Az olasz filmgyártás egyik legszébb, legdrámaibb, legművészebb alkotása

NÉMA TANU

Izgalmas, romantikus történet! Művészi rendezés! A legnagyobb olaszszínesek közreműködésel Bemutató pénteken az APOLLO-ban

Csütörtökön utoljára:
Anna-Mária

Mi India ma és mit akar?

Dr Mensching professzor előadása a vármegyeházán

A Müncheni Német Akadémia Nagyvárad Lektorátusa 1943. április 18-án, este 7 órakor a vármegyeház dísztermében előadást rendez. Beszélni fog dr. G. Mensching egyetemi tanár, vitatott képekkel kísérvé az előadást, melynek témája lesz *Mi India ma és mit akar.* Prof. dr. Mensching 1901-ben született Hannoverben és életét a filozófia, indológia és összehasonlító vallástudományok szentelte. Tanulmányait Marburgban, Göttingában és Bonnban végezte. 1927—1935-ben tanár volt Rigában. 1936 óta a bonni egyetemen a filozófia tanára. A Buddhizmus az 6 speciális szaka amelyből már számtalan könyve jelent meg. Előadásában Prof. dr. Mensching India szellemi és lelki erejéről és mindazon tényezőkről beszél, melyek a multban alakítólag hatottak és azokról a törekvésekről, melyek a mai Indiát áthatják. Különös tekintettel van az előadás India politikai törekvéseire és látni fogjuk, hogy a mai mozgalmak szükségszerűen nőttek ki az indiai népsajátos lelki alkatából.

NYILTÉR

FELHÍVAS.

Egy ügyfelem átveszi Goldenfeld Erzsébet „Kristály” szikvizipar-üzemét (Kapisztrán János, tér 4.) Felhívom ezen cég hitelezőit, hogy követeléseiket 3 napon belül nálam bejelenteni szíveskedjenek, mert későbbi bejelentéseket ügyfelem figyelembe venni nem fog.

Nagyvárad, 1943. április 15.

Tisztelettel:
Dr. HORVÁTH JÓZSEF
ügyvéd,
Kapucinus-u. 6.

Jelentkezzenek azok a délerdélyi menekültek, akik üzletei vagy műhelyeiket átvenni szándékoznak

Felhívom azokat a délerdélyi menekülteket, akik az iparfelülvizsgálat folytán megszűnő üzletek és műhelyek tulajdonosai helyét átvenni kívánják és a szükséges hozzáértéssel, képesítéssel rendelkeznek hogy a Keresk. és Iparkamaránál igényelhető kérdőíven ezt a szándékukat jelentsék be.

Nagyvárad, 1943. április 6.

Dr. Varga László s. k., tanácsnok.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést a váradi munkanélküliek?

A nagyváradi m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-utca 28. sz. Telefon 25-76) jelentése az 1943. évi április hó 14-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 118 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:
5 lakatos, 1 szabó, 1 kocsifényező, 9 asztalos, 2 cukrász, 4 kovács, 4 borbély, 1 cipész, 1 gépész, 1 műszerész, 1 kádár, 1 kötsző, 1 tetőfedő, 2 gyárimunkás, 3 mindenes-szolga, 1 kocsis, 1 napszámos, 4 gyári munkás, 2 mindeneslány, 3 bejáró-takarítónő, 1 szállodai segédmunkásnő. Összesen 49 egyén.

Foglalkozást keresnek:
42 ipari szakmunkás, 47 gyári beállított és egyéb segédmunkás, 2 üzleti alkalmazott, 1 tisztviselő, 3 mindenes-szolga, 14 mindeneslány, 7 bejáró-takarítónő, 1 mindenes-szakácsnő. Összesen: 117 egyén.

Beöltendő tanonchelyek:
2 üvegiszoló, 1 kovács, 1 tetőfedő, 1 asztalos. Összesen: 5 egyén.

RÁDIÓ

PÉNTEK. ÁPRILIS 16.
Budapest I.

5.00 Úzen az otthonon. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatát.
6.40 Ebrész. Torna.
7.00 Hírek, Közlemények, Reggeli zene.
10.15 Zenekari művek.
11.15 Porteleky Margit éneke.
11.40 Pályi Márton dr. előadása.
12.10 Folyamok szalonzenekara.
13.30 Honvédeink üzenek — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatát.
14.00 Pertis Jenő ciganyzenekara.
15.00 Szórakoztató zene.
15.30 Ifjúsági rádió.
17.15 Sik Sándor verseiből ad el.
17.30 Kétszongorás jazz számok.
18.00 Német hallgatóinknak.
18.20 Magyar népműsika.
19.00 Közvetítés a kecskeméti Katona József színházról.
22.10 Rádiózenekar.
23.10 Filmdalok.

Budapest II.

19.05 Gyorsírótanfolyam.
19.30 Dullien Klára hegedül.
19.55 Mátray László dr. előadása.
20.20 Az Élelmézési Munkások dalárdája.
20.45 Szalay László elbeszélése.

SPORT

A NAC távollétében is nagy labdarugó esemény színhelye lesz vasárnap délután az Erzsébetligeti pályán

Itthon játszik mind a négy kerület csapata

Azt hinnénk, hogy a NAC távollétében vasárnap tétlenül kell ülni a meccs-látogató közönségnek s csak ha a kerületi mérkőzések beosztását vizsgáljuk, akkor lebredünk rá, hogy milyen hőseges labdarugó program lesz idehaza is vasárnap délután.

A MAV II. 12 órakor mérkőzik az Eendrődi Levente Egyesülettel, az

NMK Törökves rangadót játszik a NAC II.-vel fél háromkor míg fél 5-kor a MAV első csapata a GyTK-val méri össze erejét.

Igen nagy az érdeklődés a három mérkőzéses labdarugó műsor iránt és azt hisszük, hogy igen szép számú közönséget is fog kicsalni ez az izgalmas sportdélután.

Férfi ruhákat, használtakat

MOLNAR

használt ruhák, üzletben
Bémer-tér 1. (udvarban.)
Hívásra házhoz jövök.

Székesfehérvár kardvívó-bajnoka lett a kis Szántay

Vasárnap országos kerületi versenyre készülnek a váradi vívók Debrecenben

Nagyvárad. Saját tud.: A napokban került lebonyolításra a Székesfehérvár bajnokságáért rendezett országos kardvívó verseny, amelyen az ország számos kitűnő vívója indult. A rendkívül népes és színvonalas versenyt főlényes biztonsággal Szántay János II., a Nagyvárad Sport Egylet néhány év előtti kitűnő vívója, Szántay János I. fia nyerte s ezzel Székesfehérvár város bajnoka lett.

Nagyvárad vívó-körökben a „kis” Szántay győzelmének hírére természetesen nagy lelkesedéssel fogadták annál is inkább, mert az NSE féljéig-meddig még mindig saját vívójának tekintti, hiszen egyes versenyekre „kölesön is kapja” attól a fővárosi

egyesülettől, amelynek színeit általában képviseli.

Debrecenben vasárnap kerül sor az országos kerület kard- és törvényszerű megrendezésére. A versenyen első-, második- és harmadosztályú vívók is indulhatnak s előreláthatólag a debreceni vívókön kívül — Nagyvárad, Szatmár és Szolnok legjobb kardforgatói vesznek majd részt.

Nagyváradról értesülésünk szerint a törvényszerű Pallos-né és Szántay Ilnoka az NSE két kitűnő hölgyvívónője neveznek be, a kardversenyen pedig Barabás Ferenc indul, aki minden bizonnyal egyedül is méltó eredményt biztosít majd a Nagyvárad Sport Egyletnek.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Péntektől: „DÉRYNÉ” nagyoperett

Vén diófa munkáselemlésében megy ma este.

Déryné. Pénteken premier bérletben, szombaton A bérletben és vasárnap este mutatja be a színház az utóbbi évek lezseb muzsikája romantikus témájú nagy operettjét Bekény László és Fischer Károly mulatságos látványos ujdonságát Márffy Verával, Göndör Kláival Kemény Gizivel, Szabó Ernő, Benkő Béla, Bakay Lajos, Daniss Győzővel és Tanayval a főszerepekben. Ebben a darabban minden megkap a néző: fiúhemászó, gyönyörű muzsikát, humor, romantikát.

Nők harca szombaton délután.

Vaszy Viktor vezényel a Szigligeti Színházban

Unneppé avatja a „Bohémelet” 20-iki előadását az a tény hogy a kolozsvári Opera nagyszerű karmesterigazgatója, Vaszy Viktor fogja azt vezényelni.

Kivüle a színlapon látjuk nemcsak kedves ismerőseinket de a kolozsvári Opera egész élgárdáját, Hidy Francis-kával az élen.

filléres helyárral. Zenés vigjáték Hotty Évával, Kemény Gizivel, Szabó Ernővel Bakayval és Halassyval a vezető szerepekben.

Mária főhadnagy megy vasárnap délután Jurik Julesival a címszerepben, **olcsó helyárral.**

Leányvásár a hétfői Népművelési előadás.

NÉPMŰVELÉSI SZÍNHÁZI ELŐADÁS lesz április hó 19-én, hétfőn este. Műsorra kerül Jacobi Viktor **Leányvásár** című szép zenéjű és hangulatos operettje. Kedvezményes jegyek elővételben naponta d. e. 10—1 óráig Tanay K. Emil színházi főtitkárnál (Színház, eziről nézbejárt I. emelet 5. ajtó) válthatók.

A „Büvös szekrény” előadása után kerül sor Kodály Zoltán „Marosszéki húsvét” című táncjátékára, Bartos Irénnel a vezető szerepben.

Mindkét előadás pontosan este 6 órakor kezdődik.

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jókarban lévő gyermek-sportkocsi eladó. Cim: Luther Márton-utca 17. sz. ajtó 1.

Szárga-pövek elsőrendű minőségben kaphatók Horváth Árpád szőlőjében Rátz Mihály-u. 1. (Petőfi-utca végén.) 613

Csödtömög eladás. Klein Margit „Asztoria” Bazár csödtömögéhez tartozó leltári ingóságokat (kőni, puder, stb.) bazárárúkat 281 tételben felvéve, 4135 pengőre becsülve, 1943. évi április hó 22-én délután 5 órakor, vagyombukott Klein Margit Kossuth Lajos-utca 5. szám alatti bazárhelyiségében megtartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek elfogom adni. Dr. Magyarádi Boross István csödtömög gondnok. 612

Hirdetéseket telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal

Allást nyec

KIFUTÓ-PIUT felvez a Szent László nyomda R. T., Szilágyi Dezső-u. 5.

Napszámosnőket, 17—18 éves ifjakat, kocsisokat és béreseket felvételre keres a Dreher-Haggenmacher Nagyvárad, Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 594

Fiatal munkást azonnali belépésre keresünk. Jelentkezés a Magyar Lapok hirlapterjesztő osztályán. 591

Mentőgöcsvezetőt és megtőpólt keres mentőállomás. 598

Azonnali belépésre keresünk könyvelési gyakorlattal rendelkező férfit, vagy női tisztviselőt. Sajátkezűleg írt ajánlatokat kérjük „Jó munkaerő” jellegére a kiadóba. 611

Magános irodastandó szerény igényekkel felvételre. Ajánlatokat „Magános” jellegére Rudolf Mosse hirdetőirodába, Bazárépület. 609

Hűlőpéle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindenemű fergék irtását 38 év gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Uj cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrakását, szabadalmazott fűtőszerekkel, készíti Bessenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 34-08. 599

Kölcsön könnyű visszafizetés feltételek mellett, Hitelszövetkezetnél, Behlen István-u. 6. kapható. 610

KIADOTULAJDONOS.

SENET LASZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő

Dr. Paál Árpád

Felolós kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda R. T.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.